

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Кычитканлы
ав.

БОЕРЫК

07.02.2023

№ 4

2023-2025 елларга Нурлат муниципаль районының Кычитканлы авыл жирлеге территориясендә жирләрден файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программаны раслау турында

Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Кычитканлы авыл жирлеге Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. 2023-2025 елларга Нурлат муниципаль районының Кычитканлы авыл жирлеге территориясендә жирләрден файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программаны әлеге карарга кушымта нигезендә расларга.
2. 2023 елга Программаны финанслау каралмаган дип билгеләргә.
3. Әлеге карарны авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында игълан итәргә һәм Нурлат муниципаль районының Кычитканлы авыл жирлегенең рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталында урнаштырырга.
4. Әлеге карар аңа кул куйган көннән үз көченә керә.
5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз җаваплылыгымда калдырам.

Житәкче

Ф.Р. Сабилов

Татарстан Республикасы Нурлат
муниципаль районының
Кычитканлы авыл жирлеге
Башкарма комитетының 2023 елның
«7» февралендәге 4 нче номерлы
карарына 1 нче кушымта

**2023-2025 елларга Нурлат муниципаль районының
Кычитканлы авыл жирлеге территориясендә жирләрдән
файдалану һәм саклау буенча муниципаль программа**

**2023-2025 елларга Нурлат муниципаль районының
Кычытканлы авыл жирлеге территориясендә жирләрден
файдалану һәм саклау буенча муниципаль программа**

Программаның исеме	2023-2025 елларга Нурлат муниципаль районының Кычытканлы авыл жирлеге территориясендә жирләрден файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа
Программа әзерләү өчен нигез	«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 10-ТРЗ номерлы Федераль закон № 131-ФЗ, Россия Федерациясе Жир кодексы
Программа заказчылары	Нурлат муниципаль районының Кычытканлы авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчеләре	Нурлат муниципаль районының Кычытканлы авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаны үтәүчеләр	Нурлат муниципаль районының Кычытканлы авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның максатлары һәм бурычлары	<p>Программаның максаты - жирләрне һәм туфракны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юкка чыгаруны һәм жиргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм бетерү, шулай ук жирләрден рациональ файдалануны тәмин итү, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләрне яхшырту өчен.</p> <p>Программаның бурычлары:</p> <ul style="list-style-type: none"> - житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү; - жирләрден файдалануның һәм саклауның нәтижелелеген арттыру; - жирләрден нәтижелә файдалануны һәм саклауны оештыруны тәмин итү; - яшел утыртмаларны саклау һәм торгызу, - жирләрне инвентаризацияләүне үткөрү
Программаны гамәлгә ашыру срогы	2023-2025 ел
Финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	<p>Программаны финанслау күләме - 10,0 мең. сум. шул исәптән.</p> <p>2023г. - жирле бюджет хисабына - 0 мең. сум.</p> <p>2024 ел - жирле бюджет хисабына - 5,0 мең. сум.</p> <p>2025 ел - жирле бюджет хисабына - 5,0 мең. сум.</p>

Программаны гамэлгә ашыруның көтелгән нәтижеләре һәм күрсәткечләре нәтижелелек	Жирлектән файдалану тәртибе, жирләрдән нәтижелә файдалану һәм аларны саклау, бозылган жирләрне торгызу һәм халыкның экологик иминлеген һәм аның тормыш сыйфатын арттыру
Программаның үтәлешен тикшереп торуну оештыру	Программаны гамэлгә ашыруны тикшереп тору Нурлат муниципаль районының Кычытканлы авыл жирлеген башкарма комитеты тарафыннан гамэлгә ашырыла.

1. Муниципаль программаны гамэлгә ашыру өлкәсендә агымдагы халәткә характеристика һәм төп проблемалар Жир - әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аннан файдалану башка барлык табигый объектлар: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирдән файдаланмыйча һәм аны сакламыйча башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хужасызлык шунда ук зарар сала яки якин киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламын - туфракны, аның химик һәм радиоактив пычрануын жиңерүгә генә түгел, бәлки табигый комплексның экологик начарлануы белән дә бәйле булачак.

2023 - 2025 елларга Нурлат муниципаль районының Кычытканлы авыл жирлеген территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа (алга таба - Программа) икътисадны ныгыту мәнфәгатләрәндә жир ресурсларыннан нәтижелә һәм рациональ файдалану дәүләт сәясәтен гамэлгә ашыруны тәмин итә торган жирләрдән файдалануның һәм саклауның уңай шартларын булдыруга юнәлтелгән.

Жир фондының шактый күләмен төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык звеноларының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер йөкләмәләр йөкли. Табигаттә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәс эшләвен бозу, урман булсынмы ул, хайваннар дөньясы, жир булсынмы, экосистеманың дисбалансына һәм бөтенлеген бозуга китерә.

Жирдән рациональ файдаланмау, аңа куллану һәм хужалыксыз мөнәсәбәт үзе башкарган вазыйфаларны бозуга, табигат үзенчәлекләрен киметүгә китерә.

Жирләрне рациональ файдалану тәмин ителгәндә генә саклау нәтижелә була ала.

Кычытканлы авыл жирлегенә тотрыклы социаль-икътисадый үсеш проблемалары һәм аның халыкның экологик яктан имин тормышы хәзерге этапта жирләрне саклау һәм файдалану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлеген дәрәжәсендә жирләрне саклауның һәм файдалануның жирле проблемаларын мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, тулы, комплекслы һәм төпле рәвештә, бүгенгә көндә яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буыннар мәнфәгатләрәндә дә.

Жирләрнең экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле санкцияләнмәгән чүпләкләр, әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирләрдән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары булып түбәндәгеләр тора: Кычытканлы авыл жирлеге башкарма комитеты эшчәнлегенең законлылыгы һәм ачыклыгы, хисап тотучанлыгы һәм контрольлеге, нәтижәлелеге.

Муниципаль программаның максатлары жирләргә һәм туфракны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юкка чыгаруны һәм жиргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмый калудан һәм бетерүдән, шулай ук жирләрдән, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләргә яхшырту өчен, рациональ файдалануны тәмин итүдән гыйбарәт.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла: - житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендә эшчәнлекне оптимальләштерү;

- жирләрдән файдалануның һәм саклауның нәтижәлелеген арттыру, жирләрдән нәтижәле файдалануны һәм аларны саклауны оештыруны тәмин итү;
- яшел утыртмаларны саклау һәм торгызу;
- жирләргә инвентаризацияләүне үткәрү.

Жирләргә инвентаризацияләү, деградацияләү, пычрану, чүпләү, жирләргә бозу, хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, кулланылмый торган, рациональ кулланылмый торган яки максатчан кулланылмый торган, жир кишәрлекләрен, жирләргә башка характеристикаларын рөхсәтле куллану өчен үткәрелә.

3. Программа максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижәләре һәм программаның нәтижәлелеге күрсәткечләре

Әлеге программаны гамәлгә ашыру жирләрдән файдалануны тәртипкә салуга ярдәм итәчәк; яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертү; авыл жирлегенең инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру, икътисадны үстерүгә, жирләргә нәтижәлерәк файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә түбәндәгеләр тәмин ителәчәк:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирләргә сыйфатлы характеристикаларын яхшырту;
- 3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

4. Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Программаны гамәлгә ашыру срогы 2023-2025 еллар.

5. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Нурлат муниципаль районының Кычытканлы авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклау һәм файдалануның нәтижелелеген арттыру чаралары планлаштырылган.

1 нче таблица

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Максатның исеме	Мәсьәлә исеме	Төп чаралар аталышы	Башкаручылар	Сроклар үтәтү төп чаралар	Бәяләү индикаторлары соңгы Нәтижеләр, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның билгеләре			Чыганакны күрсәтеп финанслау (мен) сум			Чараны гамәлгә ашыруның турыдан-туры нәтижәсе
						2023	2024	2025	2023	2024	2025	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	12	13	14	
1. Жирләрне һәм тупракны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны,	1.1: Жирләрне саклау һәм куллану нәтижелелеген күтәрү, жирләрне рациональ куллануны оештыру һәм	1.1.1. тупракның ундырышлылыгын саклау һәм арттыру, жирләрне чүп үләннәреннән саклау, куаклар һәм вак	Башкаручы Кычытканлы авыл жирлеге Башкарма комитеты	2023-2025	Әйе/Юк	Әйе	Әйе	Әйе	0	5	5	жирләрдән файдалану экологик системаларны саклауны тәмин итә торган ысуллар белән,

<p>юкка чыгаруны һәм жиргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм бетерү, шулай ук рациональ файдалануны тәэмин итү жирләр, шул исәптән торгызу авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның ундырышлылыгы һәм жирләрне яхшырту</p>	<p>саклауны тәэмин итү</p>	<p>тәгәрмәчләр, жирләрнең торышы начарлануның башка төрләрә (фитоконтроль үткәрү)</p>										<p>сәләтлелек жирләр булырга чаралар, тормышка ашыру нигезләре хужалык эшчәнлеген һәм эшчәнлекнең башка төрләрә</p>
		<p>1.1.2. Нәтижәләрне бетерү пычрану һәм жирләрне чүпчар белән тутыру (өмәләр үткәрү, чүпчар чыгару)</p>	<p>Кычытканлы авыл жирлеген башкарма комитеты</p>	<p>2023-2025</p>	<p>берәмлекләр</p>	<p>7</p>	<p>7</p>	<p>7</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	
	<p>1.2 Яшел майданнарны саклау һәм торгызу</p>	<p>1.2.1. Табигать мохитен саклау, торгызу һәм үстерү (агач, куаклар утырту)</p>	<p>Кычытканлы авыл жирлеген башкарма комитеты</p>	<p>2023-2025</p>	<p>берәмлекләр</p>	<p>20</p>	<p>20</p>	<p>20</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>әйләнә-тирә мохитне саклау, саклау һәм яхшырту халыкның сәләмәтлеген һәм яшәү</p>

												шартларын тээмин итү өчен мохит жирләрне системалы рәвештә инвентаризацияләү, арендага (милек)тапшыру максатларын да буш һәм рациональ файдаланылмый торган жирләрне ачыклау
1.3: жирләрне инвентаризацияләүне үткөрү	1.3.1. Буш жирләрне ачыклау һәм рациональ кулланылмый торган жирләрне һәм аларны хужалык әйләнешенә вакытында	Кычытканлы авыл жирлеге башкарма комитеты	2023-2025	Әйе/Юк	Әйе	Әйе	Әйе	-	-	-	жирләрне системалы рәвештә инвентаризацияләү, арендага (милек)тапшыру максатларын да буш һәм рациональ	

		жәлеп итү										файдаланыл мый торган жирләрне ачыклау
		1.3.2. участоклар	Кычитканл ы авыл жирлеге башкарма комитеты	2023-2025	Әйе/Юк	Әйе	Әйе	Әйе	-	-	--	
		1.3.3. Гражданнар а РФ жир законнарын аңлату	Кычитканл ы авыл жирлеге башкарма комитеты	2023-2025	Әйе/Юк	Әйе	Әйе	Әйе	-	-	-	

6. Муниципаль программаны ресурс белән тәэмин итүне нигезләү

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру жирле бюджет акчалары исәбеннән күздә тотыла.

2023-2025 елларга муниципаль программаның бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме жирле бюджет акчаларынан 10,0 мең сум.тәшкил итә.

Финанс ресурсларына ихтыяж, индекс-дефляторларны исәпкә алып, шундый ук эш төрләре нигезендә эзерләнгән Нурлат муниципаль районының Кычытканлы авыл жирлегә жирле үзидарә органнары тәкъдимнәре нигезендә билгеләнде.

2 нче таблица.

Гамәлгә ашыру еллары	Финанслау күләме, мең сум				
	барлығы	финанслау чыганаclarы киселешендә			
		федераль бюджет	республика бюджеты	жирле бюджет	бюджеттан тыш чыганаclar
Муниципаль программаның төп чаралары					
2023	0	0,0	0,0	0	0,0
2024	5,0	0,0	0,0	5,0	0,0
2025	5,0	0,0	0,0	5,0	0,0
Барлығы муниципаль программа буенча	10,0	0,0	0,0	10,0	0,0

Чараның муниципаль программасын гамәлгә ашыру барышында һәм аларны финанслау күләмнәре, Нурлат муниципаль районының Кычытканлы авыл жирлегә бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертергә тиеш.

7. Программаның үтәлешен тикшереп торуну оештыру

Программаны гамәлгә ашыруның барышын тикшереп тору Нурлат муниципаль районының Кычытканлы авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Программаны гамәлгә ашыру турында хисап авыл жирлегә сайтында ел саен 1нче кушымта нигезендә бастырып чыгарыла.

